Lietas Nr. C37129014
Lietas arhīva Nr. C-0551-15/3

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Tukumā, 2015.gada 25.maijā

Tukuma rajona tiesa
tiesnese K.Vanaga
ar tiesas sēdes sekretāri A.Stepiņu,
atklātā tiesas sēdē, 2015.gada 11.maijā, izskatīja civillietu AS „Norvik Banka" prasībā pret /pers. A/ par parāda piedziņu.
Tiesa

konstatēja

2014.gada 19.decembrī AS "Norvik Banka" cēlusi tiesā prasību pret /pers. A/, norādot, ka 2011.gada 26.jūlijā, veicot atbildētāja iepriekšējo parāda saistību pārstrukturēšanu, starp AS „Norvik Banka" un atbildētāju tika noslēgts aizdevuma līgums Nr.PTKR008133 (turpmāk aizdevuma līgums), saskaņā ar kuru atbildētājam tika piešķirts aizdevums 3075,59 *euro* apmērā, ar procentu likmi 18% gadā un ar atmaksas termiņu 2017.gada 15.jūlijs.

Saskaņā ar līguma maksājumu grafiku, atbildētājam bija jāveic maksājumi līdz katra mēneša 15.datumam, nodrošinot, lai maksājuma grafikā norādītajos datumos atbildētāja kontā ir pietiekošs naudas atlikums aizdevuma atmaksai.

Atbildētājs nepildīja ar līgumu uzņemtās saistības, jo nenodrošināja, lai maksājumu grafikā norādītajos datumos viņa kontā ir pietiekošs naudas atlikums aizdevuma atmaksas veikšanai. Pēdējais maksājums ir saņemts 2013.gada 26.augustā, 28,45 *euro* apmērā.

Atbilstoši aizdevuma līguma 2.3.2.punktam, prasītāja, ar 2013.gada 9.jūlija paziņojumu, izbeidza aizdevuma līgumu pirms termiņa, dodot atbildētājam 10 dienu termiņu saistību izpildei.

Par izsniegtā aizdevuma lietošanu ir aprēķināti aizdevuma lietošanas procenti. Saskaņā ar aizdevuma līguma 3.1.punktu, par saistību izpildes nokavējumu prasītāja ir aprēķinājusi līgumsodu. Pēc līguma vienpusējas izbeigšanas, prasītāja aprēķinājusi likumiskos procentus par pieļauto saistības izpildes kavējumu.

Pamatojoties uz Civillikuma 1587., 1589., 1716., 1717., 1720.panta 2.punktu, 1753., 1756., 1757., 1759., 1762.panta 1.punktu, 1764., 1811., 1943., 1946.panta pirmo daļu un Civilprocesa likuma 1., 23., 26. panta pirmo daļu, 41.panta pirmo daļu, 127.panta pirmo daļu, 128.panta otrās daļas $5^{1)}$punktu, 195 un 406^{6}.panta trešo daļu, prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja no līguma izrietošās un neizpildītās maksājuma saistības – pamatparādu 2987,82 *euro*, līgumiskos procentus 1226,81 *euro*, likumiskos procentus 69,22 *euro* un līgumsodu 1617,95 *euro,* kopā 5901,80 *euro*. Noteikt prasītājas tiesības no atbildētāja saņemt likumiskos procentus 6% gadā, kā arī piedzīt no atbildētāja par labu prasītājai visus tiesāšanās izdevumus.

Atbildētājam uz viņa dzīves vietu 2014.gada 23.decembrī nosūtīts prasības pieteikums. Atbildētājs nav iesniedzis tiesai paskaidrojumu par prasību. Kā redzams no Latvijas Pasta paziņojuma par reģistrēta iekšzemes pasta sūtījuma izsniegšanu, atbildētājs prasības pieteikumu, kas nosūtīts uz viņa dzīvesvietu, saņēmis 2014.gada 29.decembrī.

Prasītājas pārstāvis uz tiesas sēdi nebija ieradies. 2015.gada 8.maijā, tiesā saņemts prasītājas lūgums lietu izskatīt bez pārstāvja klātbūtnes tiesas sēdē, norādīts, ka prasītāja prasību uztur pilnā apmērā uz prasības pieteikumā norādītajiem argumentiem.

Atbildētājs uz tiesas sēdi nebija ieradies. Kā redzams no Latvijas Pasta paziņojuma par reģistrēta iekšzemes pasta sūtījuma izsniegšanu, atbildētājs tiesas pavēsti, kas nosūtīta uz viņa dzīvesvietu, saņēmis 2015.gada 9.februārī. Atbildētājs tiesai nav paziņojis neierašanās iemeslus, nav lūdzis lietas izskatīšanu atlikt.

Tiesa atzīst, ka lietu iespējams izskatīt bez prasītājas pārstāvja un atbildētāja klātbūtnes tiesas sēdē, jo nesaskata Civilprocesa likuma 209., vai 210.pantā noteiktos pamatus lietas izskatīšanas atlikšanai.

Tā kā atbildētājs nav sniedzis paskaidrojumus par prasību un nav ieradies pēc tiesas aicinājuma, nepaziņojot neierašanās iemeslu, saskaņā ar Civilprocesa likuma $208.^{1}$pantu, tiesai ir pamats taisīt lietā aizmugurisku spriedumu. Civilprocesa likuma $208.^{1}$panta trešās daļas ierobežojumi aizmuguriska sprieduma taisīšanai lietā nav konstatēti.

Novērtējusi rakstveida pierādījumus un apsvērusi prasības pieteikumā norādītos argumentus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji.

Saskaņā ar Civillikuma 1402.pantu, saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma.

No lietas materiālos esošā 2011.gada 26.jūlija Aizdevuma līguma Nr.PTKR008133, kas noslēgts starp AS „Norvik Banka" un /pers. A/, redzams, ka atbildētājam piešķirts aizdevums (Ls2161,54) 3075,59 *euro* apmērā, ar procentu likmi 18% gadā un ar atmaksas termiņu 2017.gada 15.jūlijs (lietas 10.lapa). Aizdevums atbildētājam izsniegts iepriekšējo saistību, pret prasītāju, pilnīgai izpildei, proti, lai segtu 2009.gada 24.februāra Aizdevuma līgumu Nr.PTKR002203 un 2005.gada 17.novembra līgumu Nr.VK05111778 par Viva norēķinu karšu izsniegšanu un lietošanu.

Aizdevuma izsniegšanu apliecina Aizdevuma konta izraksts (lietas 13.lapa).

Civillikuma 1587.pants nosaka, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

Saskaņā ar Civillikuma 1934.pantu, ar aizdevumu līgumu jāsaprot zināma daudzuma atvietojamu lietu nodošana īpašumā, ar pienākumu atdot saņemto tādā pašā daudzumā un tādas pašas šķiras un labuma lietās.

Saskaņā ar Civillikuma 1943.pantu aizņēmējam jāatdot tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis.

No lietas materiālos esošā parāda aprēķina redzams, ka neatmaksātā aizdevuma pamatsumma ir 2987,82 *euro*.

Saskaņā ar Civillikuma 1590.pantu, katrai pusei ir pret otru prasības tiesības par līguma izpildīšanu.

Saskaņā ar Civillikuma 1589. pantu, vienpusēja atkāpšanās no līguma ir pielaižama tikai tad, kad tā pamatota ar paša līguma raksturu, vai kad to zināmos apstākļos atļauj likums, vai arī kad tāda tiesība bijusi noteikti pielīgta.

Aizdevuma līguma 2.3.2.punktā noteikts, ka prasītājai ir tiesības vienpusēji, pirms termiņa, izbeigt līgumu un pieprasīt aizņēmējam pirms termiņa nodrošināt norēķinu kontā kredīta summu, procentus un līgumsodu, ja aizņēmējs pārkāpj kādu no līguma noteikumiem.

Atbilstoši līguma 2.3.2.punktam, prasītāja 2014.gada 10.jūlijā nosūtīja atbildētājam paziņojumu par līguma pirmstermiņa izbeigšanu, dodot desmit dienu termiņu saistību izpildei. Ņemot vērā, ka atbildētājs saistības nav izpildījis, prasītāja pamatoti 2014.gada 21.jūlijā aizdevuma līgumu izbeidza pirms termiņa. Ņemot vērā minēto, prasītājai ir tiesības pieprasīt no atbildētāja visu aizdevumu un ar to saistītos blakus prasījumus pirms aizdevuma līgumā noteiktā izpildes termiņa.

Tiesai nav ziņu, ka atbildētājs pamatparādu līdz lietas izskatīšanai būtu samaksājis. Atbilstoši iesniegtajam parāda aprēķinam, neatmaksātā aizdevuma summa ir 2987,82 *euro*, kas piedzenama no atbildētāja ar tiesas spriedumu.

Civillikuma 1753.pants nosaka, ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu lietošanas atvēlējumu vai kavējumu. Civillikuma 1756.pants noteic pienākumu maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu.

Saskaņā ar Civillikuma 1946.pantu, procenti par aizdevumu dodami tikai tad, ja tie bijuši tieši norunāti, vai ja parādnieks pielaidis nokavējumu.

Civillikuma 1757.pants nosaka, ka nolīgtos procentus, jānoteic to apmērs, ja tas nav darīts, tad atzīstams, ka klusējot pieņemti likumiskie procenti. Civillikuma 1765.pants nosaka, ka procentu apmērs cieši jānosaka aktā vai darījumā. Ja tas nav darīts, kā arī tajā gadījumā, ja likums nosaka aprēķināt likumiskos procentus, tas ir, seši procenti no simta gadā.

Atbilstoši aizdevuma līguma 1.3.punktam, puses vienojušās, ka par aizdevuma izmantošanu, aizņēmējs maksā aizdevējam procentus pēc likmes 18 % gadā no faktiski izmantotās kredīta summas.

Nesamaksāto aizdevuma lietošanas procentu parāds ir 1226,81 *euro*, kas aprēķināts par laiku no 2011.gada 15.novembra līdz 2014.gada 21.jūlijam (lietas 16.lapa).

Savukārt pēc aizdevuma līguma izbeigšanas, proti, no 2014.gada 22.jūlija līdz 2014.gada 5.decembrim, aprēķināti likumiskie procenti par saistību izpildes nokavējumu 69,22 *euro* apmērā.

Tādejādi, par aizdevuma lietošanu, no atbildētāja piedzenami nesamaksātie aizdevuma lietošanas procenti 1226,81 *euro* apmērā, bet par saistību izpildes nokavējumu likumiskie procenti 69,22 *euro*.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 93.panta pirmo daļu katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tās pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība, atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība. Lietā nav iegūti pierādījumi, ka atbildētājs savas saistības lietā izpildījis un parāda summu būtu pilnībā vai daļēji samaksājis. Atbildētājs nav apstrīdējis lietā iesniegto parāda un procentu apmēru. Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka prasība daļā par pamatparāda, līgumisko lietošanas procentu un likumisko nokavējuma procentu piedziņu ir apmierināma.

Prasījums par līgumsoda piedziņu apmierināms daļēji.

Civillikuma 1716.pants nosaka, ka līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi. Saskaņā ar Civillikuma 1717.pantu, līgumsodu var pievienot katram līgumam un to var noteikt ne vien naudā, bet arī citās vērtībās. Līgumsoda apmēru noteic līdzēji, un tas nav aprobežots ar zaudējumu lielumu, kādi paredzami no līguma neizpildīšanas.

Aizdevuma līguma 3.1.punktā norunāts līgumsods par katru ikmēneša maksājuma termiņa kavējumu 0,15% dienā no savlaicīgi nesamaksātā aizdevuma summas un aizdevuma procentu maksājuma par katru nokavēto dienu. Tā kā līgumsods norunāts ne tik daudz par neizpildīšanu vispār, kā par neizpildīšanu īstā laikā, kreditors, ievērojot Civillikuma 1720.pantu, var prasīt kā līgumsodu, tā arī līguma izpildīšanu.

No lietas materiāliem pievienotā parāda aprēķina redzams, ka līgumsods par nokavējumu par laika periodu no 2011.gada 15.novembra līdz 2014.gada 15.jūlijam aprēķināts 1617,95 *euro* apmērā (lietas 16.lapa).

Saskaņā ar Civillikuma 1724.[1] pantu tiesa samazina pieprasīto līgumsodu līdz saprātīgam apmēram, ja tas ir pārmērīgs, salīdzinot ar neizpildīšanas vai nepienācīgas izpildīšanas radīto zaudējumu vai ņemot vērā citus apstākļus. Piemērojot līgumā noteikto līgumsoda apmēru, un aprēķinot līgumsodu par tādu pašu laika periodu, kā aizdevuma lietošanas procentus, līgumsoda apmērs faktiski gandrīz sasniedz pamatparāda apmēru. Tiesa ņem vērā, ka līgumsoda aprēķins ir uzsākts jau 2011.gada novembrī, savukārt prasība tiesā celta tikai 2014.gada 19.decembrī. Tiesa atzīst, ka pušu noteiktais līgumsods ir nesamērīgs. Vērtējot to pēc ekonomiskās būtības, jākonstatē, ka parādnieks uzņēmies nevis konkrēti izmērāmu ,,pametumu", bet maksājumu, kas var augt līdz bezgalībai.

Tā kā lietā nodibināts fakts, ka atbildētājs kavēja ar līgumu uzņemtās saistības, tiesa atzīst, ka atbildētājam Civillikuma 1716.panta izpratnē ir pienākums maksāt līgumsodu, bet līgumsods nosakāms, ievērojot taisnīguma un samērīguma principu.

Ņemot vērā minēto, Civillikuma 1587., 1716., 1717., 1720.panta jēgumu kopsakarā ar Civillikuma 1.pantu, tiesa atzīst, ka no atbildētāja par labu prasītājai piedzenams līgumsods 10 % apmērā no prasītās pamatparāda summas vai 161,79 *euro* (1617,95 *euro* x 10 % = 161,79 *euro*) apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.pantu un Civillikuma 1765.pantu spriedumā nosakāmas prasītājas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no atbildētāja likumiskos procentus 6% (sešu procentu) apmērā gadā no neatmaksātās pamatparāda summas.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta noteikumiem, pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus proporcionāli apmierinātai prasības daļai.

Ņemot vērā minēto no atbildētāja par labu prasītājai piedzenami tiesas izdevumus - valsts nodeva 412,57 *euro* apmērā un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 4,70 *euro*.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 39., 42.pantam, no atbildētāja par labu valstij piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 6,71 *euro*, kuri atbilstoši lietas izziņai maksājami par tiesas sūtījumiem.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1]pantu, atbildētājam nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei.

Pamatojoties uz minēto un vadoties pēc Civilprocesa likuma 41.panta pirmās daļas, 93.panta pirmās daļas, 189. panta, 190.panta, 191.panta, 192.panta, 193.panta, 195.panta, 204.[1]panta, tiesa

nosprieda

prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, AS "Norvik Banka", reģ. Nr. 40003072918, labā pamatparādu 2987,82 *euro*, procentus par aizdevuma lietošanu 1226,81 *euro* par laika periodu no 2011.gada 15.novembra līdz 2014.gada 21.jūlijam, likumiskos procentus 69,22 *euro* par laika periodu no 2014.gada 22.jūlija līdz 2014.gada 5.decembrim, līgumsodu 161,79 *euro* un tiesāšanās izdevumus - valsts nodevu 412,57 *euro*, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,70 *euro*, kopā piedzenot 4862,91 *euro* (četri tūkstoši astoņi simts sešdesmit divi *euro*, deviņdesmit viens cents).

Noteikt AS "Norvik Banka", reģ. Nr. 40003072918, tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, likumiskos 6% (sešus procentus) gadā no piedzītās un nesamaksātās pamatparāda summas.

Noraidīt prasību daļā par līgumsoda 1456,16 *euro* piedziņu.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 6,71 *euro* (seši *euro*, septiņdesmit viens cents).

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 6,71 *euro* iemaksājami:

Saņēmējs: Tiesu administrācija, Mūkusalas iela 41b NMR 90001672316, konta Nr.LV51TREL2190458019000, saņēmēja iestāde: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, iemaksas mērķis-ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi.

Maksājumus apliecinoši dokumenti sprieduma labprātīgas izpildes termiņā iesniedzami Tukuma rajona tiesas kancelejā, pretējā gadījumā tiesa nodos spriedumu par tiesas izdevumu piedziņu piespiedu izpildei zvērinātam tiesu izpildītājam.

Noteikt /pers. A/, personas kods /personas kods/, termiņu labprātīgai sprieduma izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Prasītāja spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā Zemgales apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Tukuma rajona tiesā, termiņu sprieduma pārsūdzēšanai skaitot no pilna sprieduma sastādīšanas dienas 2015.gada 8.jūnija.

Atbildētājai ir tiesības 20 dienu laikā no aizmuguriska sprieduma nosūtīšanas dienas iesniegt Tukuma rajona tiesā pieteikumu par tiesvedības atjaunošanu un lietas izskatīšanu no jauna.

Tiesnese K.Vanaga